

Стаття надійшла до редакції [Article received] – 17.08.2020 р.

Фінансування [Financing] – самофінансування [self-financing]

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2021.39.01>

**НАУКОВИЙ ВНЕСОК ПРОФЕСОРА БУРБЕЛО ВАЛЕНТИНИ
БРОНІСЛАВІВНИ ДО РОЗВИТКУ РОМАНІСТИКИ І ФРАНКОФОНІЇ В
УКРАЇНІ (присвячується 70-річчю від дня народження В. Б. Бурбело)**

Георгій Георгійович Крючков (м. Київ, Україна)

georgiy@univ.kiev.ua

доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри романської філології
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

Дмитро Вікторович Бритвін (м. Київ, Україна)

dimitri.18.fr@gmail.com

кандидат філологічних наук, асистент, асистент кафедри романської філології
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

Статтю присвячено 70-річчю від дня народження Валентини Броніславівни Бурбело, професора Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Їй вдалося пройти шлях від викладача до професора у своїй альма матер та виховати декілька поколінь філологів-романістів. Діяльність Валентини Броніславівни Бурбело присвячена служінню ідеалам демократичного суспільства, освіти, науці і культурі, розбудові незалежної України як гідного партнера Франції, Європи і світових міжнародних організацій. Сьогодні це один з провідних спеціалістів з романського мовознавства в Україні. За свою роботу В. Б. Бурбело неодноразово отримувала найвищі нагороди, серед яких Орден Академічних Пальм. У статті розглянуто основні періоди її професійного становлення та її внесок до галузі романістики.

Науковий внесок професора Бурбело Валентини Броніславівни до розвитку романістики і франкофонії в Україні (присвячується 70-річчю від дня народження В. Б. Бурбело) [Naukovyj vnesok profesora Burbelo Valentyny Bronislavivny do rozvytku romanistyky i frankofonii' v Ukraї'ni (prysvjachujet'sja 70-richchju vid dnja narodzhennja V. B. Burbelo)] (Українською)

© Крючков Г. Г. [Krjuchkov G. G.], georgiy@univ.kiev.ua, Бритвін Д. О. [Brytvin D. O.], dimitri.18.fr@gmail.com

**SCIENTIFIC CONTRIBUTION OF PROFESSOR V. B. BURBELO TO THE
DEVELOPMENT OF ROMANCE PHILOLOGY AND FRANCOPHONIE
IN UKRAINE**

Heorhii H. Kriuchkov (Kyiv, Ukraine)

georgiy@univ.kiev.ua

DSc (Philology), Professor, Head of the Department of Romance Philology Department,
Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

Brytvin Dmytro V. (Kyiv, Ukraine)

dimitri.18.fr@gmail.com

PhD (Philology), Associate Professor of Romance Philology Department,
Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

The article is dedicated to the 70th birthday of V. B. Burbelo, professor of Taras Shevchenko National University of Kyiv. As a renowned philologist, she has gone a long way from teacher to professor at her alma mater having raised several generations of romance philologists. V. B. Burbelo is remarkable as a professional for serving the ideals of democratic society, culture, education, development of independent Ukraine as a worthy partner of France, Europe and international organisations. Nowadays, she is one of the leading specialists in Romance languages in Ukraine who succeeded in making a valuable contribution to Ukrainian humanitaristics. Her work has received numerous rewards including "Order of Academic Palms" (Knight grade). The article deals with the milestones of her professional journey.

Scientific contribution of professor V. B. Burbelo to the development of Romance philology and Francophonie in Ukraine (To the 70th birthday of V. B. Burbelo) [Naukovyj vnesok profesora Burbelo Valentyny Bronislavivny do rozvytku romanistyky i frankofonii v Ukraini (prysvjachujet'sja 70-richchju vid dnja narodzhennja V. B. Burbelo)] (in Ukrainian)

© Kriuchkov H. H. [Krjuchkov G. G.], georgiy@univ.kiev.ua, Brytvin D. V. [Brytvin D. V.], dimitri.18.fr@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRANMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVYSTYKY]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Валентина Броніславівна Бурбело народилася 6 травня 1951 року в сім'ї відомого українського романіста Бурбело Броніслава Івановича (1905–1995), який з 1946 року працював у Київському університеті і керував кафедрою романської філології з 1963 по 1980 рік.

Любов батька до романського та германського мовознавства, до історії романських і германських мов, до класичних мов успадкувала його донька Валентина Броніславівна, яка з відзнакою закінчила в 1973 році факультет романо-германської філології Київського університету.

У Київському університеті працює з 1973 року: спочатку як викладач кафедри теорії та практики перекладу, згодом як викладач, потім доцент і старший науковий співробітник кафедри романської філології, з 1994 року – доцент, а з 2000 року – професор кафедри французької філології, реформованої у 2016 році у кафедру романської філології.

1981 року, під науковим керівництвом професора Андрієвської О. О., захистила кандидатську дисертацію на тему: «Еволюція мовленнєвих форм характеристики персонажа у французькій літературі». У 1999 році захистила докторську дисертацію на тему: «Художній дискурс в історії французької мови та культури IX–XVIII ст.».

Валентина Броніславівна викладає програмні дисципліни на старших курсах бакалаврату і в магістратурі: історію французької мови, стилістику, франкофонні студії і переклад, комунікативні стратегії і практики, дискурсологію, лінгвопоетику. Підготовлені нею навчальні курси перетинаються з широким колом її наукових інтересів: теорією комунікації, лінгвопрагматикою, семіотикою, сучасними технологіями у викладанні іноземних мов.

Наслідком її плідної навчальної і дослідницької діяльності є створення кількох фундаментальних наукових і науково-методичних праць, у тому числі:

– *«Историческая стилистика французского языка»* (1990):

розглянуто низку проблем, що стосуються особливостей функціонально-стильового розвитку французької мови у різні періоди її історії. Особливу увагу приділено становленню літературних стилів, основним тенденціям жанрово-

---

Науковий внесок професора Бурбело Валентини Броніславівни до розвитку романістики і франкофонії в Україні (присвячується 70-річчю від дня народження В. Б. Бурбело) [Naukovyj vnesok profesora Burbelo Valentyny Bronislavivny do rozvytku romanistyky i frankofonii' v Ukrai'ni (prysvjachujet'sja 70-richchju vid dnja narodzhennja V. B. Burbelo)] (Українською)

© Крючков Г. Г. [Krjuchkov G. G.], georgiy@univ.kiev.ua, Брумвін Д. О. [Brytvin D. O.], dimitri.18.fr@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

стильового розвитку мови художньої літератури;

– «Лінгвопоетика французької словесності IX–XVIII ст.» (1999);

– «Комунікативні стратегії. Практикум. Ч.1 і 2» (2015):

представлено навчально-методичні матеріали для практичних занять з курсу «Комунікативні стратегії. Французька мова». Метою посібника є формування навичок та вмінь розробки і застосування комунікативних стратегій і тактик у різних галузях мовленнєвої діяльності французькою мовою.

– «Історія французької мови: комунікація і словесність у Середні віки» (2015): пропонується цілісний підхід до висвітлення проблематики історичної еволюції мови, що поєднує в собі зовнішній, внутрішній і функціональний аспекти.

В. Б. Бурбело є також співавтором французько-українського/українсько-французького словника (1994) і двох наукових видань, необхідних для реформування вищої освіти України: «Болонський процес і реформування вищої освіти Франції» (2004), «Франція у Європейському просторі вищої освіти» (2005).

Крім зазначених публікацій, Валентиною Броніславівною написано українською, французькою і російською мовами значну кількість праць (понад 140), що були надруковані у Вісниках Київського університету, в українських журналах «Іноземна філологія», «Филологические науки», журналі «Мовознавство» тощо, а також за кордоном.

Професор Бурбело В. Б. виховала кандидатів і докторів наук, які працюють сьогодні в Київському університеті імені Тараса Шевченка, а також у численних вишах України. Так, слід відмітити різномаїття наукових розвідок колишніх докторантів та аспірантів Валентини Броніславівни, серед яких: Чистяк Д. О., доктор університету Монпельє III Лепетюк І. Г., Гейко Т. В., Бурмістенко Т. М., Бритвін Д. В., Гладка В. А., Давидюк Н. О., Клименко О. С., Третяк Ю. Ю та ін. Вони охоплюють широке коло мовознавчих проблем (лінгвопоетику маргінальності у сучасному французькому романі, динаміку французької літературної норми та нормотворення у лінгвокультурному аспекті, лінгвокогнітивні засади творення неофразеології французької мови, екосистему французького твіттера у дискурсивній площині, дискурсивний портрет та стратегії легітимації респондента в жанрі французького газетно-журнального інтерв'ю тощо).

Scientific contribution of professor V. B. Burbelo to the development of Romance philology and Francophonie in Ukraine (To the 70th birthday of V. B. Burbelo) [Naukovyj vnesok profesora Burbelo Valentyny Bronislavivny do rozvytku romanistyky i frankofonii' v Ukrai'ni (prysvjachujet'sja 70-richchju vid dnja narodzhennja

V. B. Burbelo)] (in Ukrainian)

© Kriuchkov H. H. [Krjuchkov G. G.], georgiy@univ.kiev.ua, Brytvin D. V. [Brytvin D. V.], dimitri.18.fr@gmail.com

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRANMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Значний внесок зроблено Валентиною Броніславівною у підготовці романістів, германістів, перекладознавців для України за період очолювання нею спеціалізованої вченої ради Д 26.001.11 в Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Щорічно у раді захищається до 25 кандидатських і докторських дисертацій зі спеціальностей: романські мови, германські мови, перекладознавство. До того ж, у 2002–2010 роках вона була експертом ВАК України і дбала про якість наукових досліджень усіх захищених дисертацій в нашій країні.

Професійна діяльність Валентини Броніславівни вдало поєднувалася з громадською роботою. Вона є членом Української асоціації викладачів французької мови з 1994 року, членом Міжнародного товариства доби просвітництва з 1996 року, експертом Європейського Центру сучасних мов Ради Європи з 1998 року, співзасновником і віце-президентом Франкофонної асоціації України з 2002 року, президентом асоціації «КОРЕ – Україна» з 2004 року.

У 2005–2006 роках професор Бурбело В. Б. була президентом Ротарі-клубу «Київ-Центр». Брала участь у ротарійських освітніх програмах «100000 французьких книжок для України» тощо, франкофонних заходах і обмінах, займалась благодійницькою діяльністю, оздоровленням дітей і вихованням молоді у дусі європейської і світової солідарності.

У 2012–2014 роках Валентина Броніславівна брала участь у журі з перекладу при Посольстві Франції в Україні. У співавторстві зробила переклад книги «Пророчества Мишеля Нострадамуса» (1991 р.).

Багатогранна освітня, методична, наукова та громадська діяльність професора Бурбело В. Б. неодноразово відзначалася Грамотою Верховної Ради України за заслуги перед Українським народом (2009), подяками Голови ВАК України (2010), ректора Київського університету (2016).

У 2020 році Урядом Французької республіки Валентину Броніславівну Бурбело відзначено лицарським Орденом «Академічні Пальми».

Уся плідна діяльність Валентини Броніславівни Бурбело присвячена служінню суспільству, освіті, науці і культурі, розбудові незалежної України як гідного партнера Франції, Європи і світових міжнародних організацій. Зараз це один із провідних романістів України, якому вдалося виховати декілька поколінь філологів і зробити значний внесок у вітчизняну гуманітаристику.

Науковий внесок професора Бурбело Валентини Броніславівни до розвитку романістики і франкофонії в Україні (присвячується 70-річчю від дня народження В. Б. Бурбело) [Naukovyj vnesok profesora Burbelo Valentyny Bronislavivny do rozvytku romanistyky i frankofonii' v Ukrai'ni (prysvjachujet'sja 70-richchju vid dnja narodzhennja V. B. Burbelo)] (Українською)

© Крючков Г. Г. [Krjuchkov G. G.], georgiy@univ.kiev.ua, Брумвін Д. О. [Brytvin D. O.], dimitri.18.fr@gmail.com